

**ПРАВИЛНИК О
ТАКМИЧЕЊИМА И
КАЛЕНДАРУ ТАКМИЧЕЊА
ШАХОВСКОГ САВЕЗА СРБИЈЕ**

Београд, 08.12.2022. године

На основу члана 100. Закона о Спорту ("Сл. гласник РС", бр. 10/2016), члана 40. Статута Шаховског савеза Србије и члана 11 став 1. тачка 2. Пословника о раду Извршног одбора, Управни одбор Шаховског савеза Србије на седници одржаној 08.12.2022. године донео је

ПРАВИЛНИК О ТАКМИЧЕЊИМА И КАЛЕНДАРУ ТАКМИЧЕЊА ШАХОВСКОГ САВЕЗА СРБИЈЕ

I – ОПШТИ ДЕО

Члан 1.

Овај Правилник прописује основне Одредбе о организацији и руковођењу такмичења за првенства Србије свих категорија и примењује се јединствено на целој територији Републике Србије.

Члан 2.

Територијални савези могу својим Правилником или пропозицијама такмичења регулисати питања која нису овим Правилником регулисана.

Члан 3.

Овим Правилником се утврђује Календар и начин и правила такмичења из надлежности такмичења Шаховског савеза Србије (у даљем тексту ШСС).

Такмичења су:

1) Појединачна

- Полуфинале појединачног првенства Србије
- Полуфинале појединачног првенства Србије за жене
- Појединачно првенство Србије
- Појединачно првенство Србије за жене
- Појединачно првенство Србије у убрзаном шаху
- Појединачно првенство Србије у брзопотезном шаху
- Појединачно првенство Србије за ветеране
- Кадетско-омладински фестивал ШСС

2) Екипна

- Прва лига Србије
- Прва лига Србије за жене
- Фестивал Шаховског савеза Србије (Куп "Светозара Глигорића")

Члан 4.

Међународне такмичарске активности ШСС су:

- учешће репрезентације Србије на званичним међународним такмичењима (Олимпијада, Европско првенство, Омладинска Олимпијада ...), као и
- учешће представника Србије на званичним појединачним такмичењима (Светски Куп, првенство Европе, Омладинско првенство света, кадетско првенство Европе и првенство света ...).

Члан 5.

Техничку организацију наведених такмичења спроводе надлежни органи ШСС или друге шаховске организације којима ШСС повери на основу одлуке или јавног конкурса.

Члан 6.

Право учешћа на такмичењима ШСС имају регистровани чланови ШСС, који то право стекну на основу одредби овог Правилника и утврђених пропозиција такмичења.

Члан 7.

ШСС утврђује програм и календар такмичења за сваку годину, до краја децембра претходне године.

Због промене календара такмичења ФИДЕ и ЕШУ, као и због непредвиђених околности, ШСС може у току године донети измене календара.

ШСС расписује такмичење најмање 45 дана пре почетка. Распис садржи: место и време одржавања, листу учесника, сатницу и темпо игре, финансијске услове и друге важне податке за несметано одвијање такмичења. ШСС ће послати распис свим заинтересованим организацијама и појединцима, а исти ће бити објављен и на веб сајту савеза.

Члан 8.

За свако такмичење ШСС, сачињава се посебан правилник, који потписује председник ШСС.

Члан 9.

Судије за такмичења одређује Управни одбор ШСС на предлог Одбора судија ШС Србије. Уколико је то у периоду између две седнице или је неопходно да се хитно делегирају судије, одлуку може донети и Председник ШСС. Дужности судија утврђене су Правилником о судијама ШСС и Правилима игре ФИДЕ.

Члан 10.

Статутом ШСС су одређене компетенције органа ШСС у спровођењу и организацији такмичења ШСС.

II – ПОЈЕДИНАЧНА ТАКМИЧЕЊА ШСС

Члан 11.

На **Полуфиналу појединачног првенства Србије** (у даљем тексту: Полуфинале) право учешћа имају шахисти и шахисткиње који се налазе на ФИДЕ рејтинг листи као чланови федерације Србије или имају српско држављанство, а који се нису директно пласирали на Појединачно првенство Србије. Најбоља четири играча са Полуфинала пласирају се на Појединачно Првенство Србије.

Члан 12.

На **Полуфиналу појединачног првенства Србије за жене** (у даљем тексту: женско Полуфинале) право учешћа имају шахисткиње који представљају Србију на ФИДЕ рејтинг листи или имају српско држављанство, а које се нису директно пласирале на Појединачно првенство Србије за жене. Најбоље четири шахисткиње са женског Полуфинала пласирају се на Појединачно Првенство Србије за жене.

Члан 13.

Појединачно првенство Србије одржава се по правилу сваке године, у термину предвиђеном Календаром такмичења ШСС.

Првенство се игра по Бергеровом систему са 10 учесника. Право учешћа имају шахисти и шахисткиње који представљају Србију на ФИДЕ рејтинг листи или имају српско држављанство.

Директно право наступа одређује се на следећи начин:

- Три првопласирана са претходног Првенства Србије;
- Три најбоља (не рачунајући квалификоване по претходној ставци) са рејтинг листе ФИДЕ (који представљају Србију) од 1. јануара (године у којој се одржава првенство), узимајући у обзир само активне (они који су одиграли бар једну рејтинговану партију у последњих годину дана) играче са те листе. У случају да играчи имају једнак рејтинг гледаће се претходне листе све док се не пронађе разлика;
- Четири првопласирана са Полуфинала.

У случају да неко од учесника који имају директно право наступа не потврди своје учешће, листа се попуњава на следећи начин:

- уколико неко од три првопласирана са претходног Појединачног првенства Србије не потврди своје учешће, листу попуњавају следеће пласирани играчи, закључно са играчима који су освојили више од 50% поена на том првенству. У случају да се листа на тај начин не може попуњити, она се попуњава по пласману са Полуфинала;
- уколико неко од прва три најбоља играча по рејтингу не потврди своје учешће, листу попуњавају следеће рангирани играчи по рејтингу, закључно са играчима који на тој листи имају најмање рејтинг 2500. У случају да се листа на тај начин не може попуњити, она се попуњава по пласману са Полуфинала.

- уколико неко од четири првопласирана играча са Полуфинала не потврди своје учешће, листа се попуњава по пласману са Полуфинала.

Уколико играч који треба да попуни листу учесника има право наступа по више основа, критеријум попуњавања листе биће по следећем редоследу: Полуфинале, претходно Појединачно првенство Србије и рејтинг листа.

Члан 14.

Појединачно првенство Србије за жене одржава се по правилу сваке године, у термину предвиђеном Календаром такмичења ШСС.

Првенство се игра по Бергеровом систему са 10 учесника. Право учешћа имају шахисткиње који представљају Србију на ФИДЕ рејтинг листи или имају српско држављанство.

Директно право наступа одређује се на следећи начин:

- Три првопласиране са претходног Појединачног првенства Србије за жене;
- Три најбоље (не рачунајући квалификоване по претходној ставци) са рејтинг листе ФИДЕ (које представљају Србију) од 1. јануара (године у којој се одржава првенство), узимајући у обзир само активне (оне које су одиграле бар једну рејтинговану партију у последњих годину дана) шахисткиње са те листе. У случају да шахисткиње имају једнак рејтинг гледаће се претходне листе све док се не пронађе разлика;
- Четири првопласиране са женског Полуфинала. У случају да неке од учесница које имају директно право наступа не потврде своје учешће, листа се попуњава на следећи начин:
 - уколико нека од три првопласиране са претходног Појединачног првенства Србије за жене не потврди своје учешће, листу попуњавају следеће пласиране шахисткиње, закључно са играчицама које су освојиле више од 50% поена на том првенству. У случају да се листа на тај начин не може попунити, она се попуњава по пласману са женског Полуфинала;
 - уколико нека од прве три најбоље шахисткиње по рејтингу не потврди своје учешће, листу попуњавају следеће рангиране играчице по рејтингу, закључно са играчицама који на тој листи имају најмање рејтинг 2200. У случају да се листа на тај начин не може попунити, она се попуњава по пласману са женског Полуфинала.
 - уколико нека од четири првопласиране шахисткиње са женског Полуфинала не потврди своје учешће, листа се попуњава по пласману са женског Полуфинала.

Уколико шахисткиња која треба да попуни листу учесница има право наступа по више основа, критеријум попуњавања листе биће по следећем редоследу: женско Полуфинале, претходно Појединачно првенство Србије за жене и рејтинг листа.

Члан 15.

Уколико шахисткиња избори директно право наступа на оба Појединачна првенства Србије, има право наступа на оба, уколико је Календаром такмичења то могуће.

Члан 16.

Победник Појединачног првенства Србије постаје првак Србије за ту годину.

Победница Појединачног првенства Србије за жене постаје првакиња Србије за ту годину.

Члан 17.

На Појединачним Првенствима Србије није дозвољено склапање ремија пре 30. потеза црног, осим у случају три пута поновљене позиције и одобрења главног судије.

Члан 18.

Појединачно првенство Србије у убрзаном шаху одржава се сваке године по правилу у оквиру Фестивала Шаховског савеза Србије.

Првенство је отвореног типа за све заинтересоване шахисте и шахисткиње и игра се као јединствени турнир.

Победник постаје првак Србије у убрзаном шаху, док најбоље пласирана шахисткиња постаје првакиња Србије у убрзаном шаху за ту годину и стичу право учешћа на Првенству света у убрзаном шаху.

Члан 19.

Појединачно првенство Србије у брзопотезном шаху одржава се сваке године по правилу у оквиру Фестивала Шаховског савеза Србије.

Првенство је отвореног типа за све заинтересоване шахисте и шахисткиње и игра се као јединствени турнир.

Победник постаје првак Србије у брзопотезном шаху, док најбоље пласирана шахисткиња постаје првакиња Србије у брзопотезном шаху за ту годину и стичу право учешћа на Првенству света у брзопотезном шаху.

Члан 20.

Појединачно првенство Србије за ветерене одржава се сваке године у терминима предвиђеним Календаром такмичења ШСС.

Првенство се организује у две категорије (50+ и 65+), као отворени јединствени турнири.

Победници у свакој од категорија постају ветерански прваци Србије, док најбоље пласиране шахисткиње постају ветеранске првакиње Србије за ту годину и стичу право учешћа на Првенству света за ветеране у одговарајућој категорији.

Члан 21.

Кадетско-омладински фестивал ШСС одржава се сваке године у терминима предвиђеним Календаром такмичења ШСС.

У оквиру фестивала одржавају се следећа првенства:

1. Кадетско и омладинско првенство Србије,
2. Кадетско и омладинско првенство Србије у убрзаном шаху,
3. Кадетско и омладинско првенство Србије у брзопотезном шаху и
4. Кадетско и омладинско првенство Србије у решавању шаховских проблема.

Првенства из тачака 1-3 става 2. овог члана одржавају се под називом Кадетско првенство Србије, у четири старосне групе (до 8, до 10, до 12 и до 14 година), а под називом Омладинско првенство Србије, у једној старосној групи (до 20 година), и то у обе конкуренције (дечаци и девојчице).

Првенство из тачке 4. овог члана игра се под називом Кадетско првенство Србије у једној старосној групи (до 14 година), а под називом Омладинско првенство Србије, у једној старосној групи (до 20 година), и то у обе конкуренције (дечаци и девојчице).

Право учешћа на такмичењу из тачке 1. става 2. овог члана има по десет првопласираних представника за сваку узрасну групу (изузев група до 8 и Омладинског првенства Србије које су отворене) са првенстава по такмичарским подручјима као и сви шахисти и шахисткиње са титулом ФИДЕ мајстора или вишом.

Првенства из тачке 2-4 става 2. овог члана отворена су за све заинтересоване.

Члан 22.

Победници Кадетског првенства Србије (важи за све групе и првенства из тачака 1-3 става 2. члана 21. овог Правилника), као и најбоље пласирани такмичари до 16 и до 18 година у оквиру Омладинског првенства Србије постају кадетски прваци Србије за своју узрасну категорију за годину у којој се првенство одражава.

Кадетски прваци Србије стичу право учешћа на Првенству света и Европе у својим узрасним категоријама.

Победници Омладинског првенства Србије (у обе категорије) постају омладински прваци Србије за ту годину.

Омладински прваци Србије стичу право учешћа на омладинским првенствима света у години у којој се такмичење одржава.

Члан 23.

За појединачна такмичења за која није унапред предвиђен број учесника, турнирски систем и број кола одређује се на основу броја пријављених играча и то:

- до 10 такмичара игра се турнир по бергеровом систему,
- од 11 до 18 такмичара игра се турнир по швајцарском систему у 7 кола
- преко 18 такмичара игра се турнир по швајцарском систему у 9 кола.

У случају деобе места за турнире по Бергеровом систему примењују се следећи критеријуми: 1. Успех према победницима (играчи који освоје преко 50% поена), 2. Међусобни резултат/и, 3. Сонеборн-Бергеров систем, 4. Већи број победа и 5. Жреб.

У случају деобе места за турнире по швајцарском систему примењују се следећи критеријуми: 1. Средишњи Бухолц (минус играч са најмање поена), 2. Међусобни резултат/и, 3. Бухолц, 4. Већи број победа и 5. Жреб.

III – ЕКИПНА ТАКМИЧЕЊА ШСС

Члан 24.

Прва лига Србије и Прва лига Србије за жене одржавају се сваке године у термину предвиђеном Календаром такмичења ШСС. Обе лиге имају по 12 клубова и играју се по једнокружном Бергеровом систему.

Члан 25.

Екипа која се такмичи у Првој лиги Србије броји 6 играча + 6 резерви, а екипа која се такмичи у Првој лиги Србије за жене броји 4 шахисткиње + 4 резерве. У свакој екипи може да наступи по максимално два страна играча у једном мечу, док у основном саставу може бити пријављено и више страних играча.

Члан 26.

Прву лигу Србије и Прву лигу Србије за жене чине по девет првопласираних клубова са такмичења Прве лиге Србије и Прве лиге Србије за жене претходне године и по три победника лига такмичарских подручја (Централне Србије, Београда и Војводине).

Члан 27.

Клубови Прве лиге Србије и Прве лиге Србије за жене обавезни су да писмене пријаве за такмичење доставе ШСС, најкасније 60 дана пре почетка такмичења предвиђеног Календаром такмичења, као и да изврше уплату котизације прописане за то такмичење. Висину износа котизације одређује Управни одбор ШСС.

У случају отказа неке од екипа, лиге се допуњавају до предвиђеног броја (12) на тај начин што резерву даје такмичарско подручје екипе која је одустала од такмичења, а

која је учествовала у лиги која попуњава Прву лигу Србије и Прву лигу Србије за жене и пласирана је међу победничким екипама.

Рок за попуњавање лиге је 30 дана пре почетка такмичења. Уколико такмичарско подручје није у могућности да изврши попуњу у наведеном периоду, лигу ће договорно или мечом другопласираних екипа клубова у лигама које попуњавају Прву лигу Србије и Прву лигу Србије за жене попунити један од остала два такмичарска подручја.

Коначна листа учесника Прве лиге Србије и Прве лиге Србије за жене са турнирским бројевима биће објављена најкасније 15 дана пре почетка такмичења.

Екипа која није одустала од такмичења у прописаном року, а одустане касније или се не појави на истом, прелази у најнижи ранг такмичења подручног савеза коме припада.

Члан 28.

Коначан пласман екипа у лигама одређује се на основу збира освојених меч бодова. У случају деобе места, важе критеријуми предвиђени у Општем правилнику о екипним такмичењима.

Члан 29.

Победничка екипа у Првој лиги Србије и Првој лиги Србије за жене, стиче титулу екипног првака Србије за ту годину.

Члан 30.

Фестивал Шаховског савеза Србије одржава сваке године у термину предвиђеном Календаром такмичења ШСС.

У оквиру Фестивала ШСС главна манифестација је **Куп "Светозара Глигорића"**.

Поред главне манифестације, у оквиру Фестивала ШСС, могуће је организовање екипних такмичења по фестивалским групама.

Ближи детаљи прецизирају се расписом и правилником Фестивала ШСС.

Члан 31.

Екипа која се такмичи у Купу "Светозара Глигорића" броји 4 играча + 2 резерве.

Екипа која се такмичи у Купу "Светозара Глигорића" за жене броји 3 шахиткиње + 1 резерву.

У свакој екипи може наступити по један страни играч. У овом такмичењу могу наступити само екипе регистрованих клубова.

Члан 32.

Куп "Светозара Глигорића" игра се по швајцарском систему у пет кола. Право учешћа имају:

- победник Купа ШСС из претходне године (1)
- чланови Прве лиге Србије за ту годину (12)
- по четири представника сваког такмичарског подручја (12)
- један представник ШС Косова и Метохије (1)

У Купу "Светозара Глигорића" може да учествује само једна екипа из истог клуба. У случају отказа екипа из такмичарских подручја, број екипа се допуњава до следећег парног броја, екипама такмичарског подручја из којих је одустала одређена екипа.

Куп "Светозара Глигорића" одржаће се уколико се до рока одређеног расписом за учешће пријави најмање 8 екипа.

Члан 33.

У Купу "Светозара Глигорића" за жене имају право да учествују сви пријављени регитровани клубови. Игра се по швајцарском систему у пет кола или по Бергеровом систему, ако се пријави мањи број екипа.

Куп "Светозара Глигорића" за жене одржаће се уколико се до рока одређеног расписом за учешће пријави најмање 4 екипе. У том случају, пријављени клубови имају право да се такмиче у Купу "Светозара Глигорића".

Члан 34.

Победничка екипа Купа "Светозара Глигорића" и Купа "Светозара Глигорића" за жене добија прелазни пехар ШСС и задржава га до почетка следећег куп такмичења као и пехар у трајно власништво.

IV – МЕЂУНАРОДНА АКТИВНОСТ ШСС

Члан 35.

Пријаву учешћа наших репрезентација на званичним екипним такмичењима врши надлежни орган ШСС.

Селектирање и припреме наших репрезентација за поједина такмичења врше надлежни органи ШСС.

Члан 36.

Пријава учешћа наших екипа и играча на званична такмичења ФИДЕ и ЕЦУ врши се преко ШСС.

Члан 37.

ШСС може организовати званична такмичења ФИДЕ и ЕЦУ директно, или преко других организација.

Члан 38.

Међународна такмичења која организују шаховски клубови или друге организације морају добити сагласност ШСС према предвиђеној процедури. ШСС може предузети санкције против организатора који се не придржавају прописа о организацији међународних такмичења.

V – ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 39.

Питања из области такмичења, а која нису обухваћена овим Правилником, одређена су и:

- Општим Правилником екипних такмичења ШСС,
- Правилником о регистрацији ШСС и
- Правилником о судијама ШСС

Члан 40.

Када утврди измене система тамичења, ШСС их може примењивати најраније 12 месеци од утврђивања измена, осим у специјалним случајевима о чему одлуку доноси УО ШСС.

ШСС утврђује Пропозиције такмичења најкасније 45 дана пре почетка такмичења, а уколико се исте мењају након почетка другог регистрационог периода, ове пропозиције се не могу примењивати док се не заврше сва лигашка такмичења на која се односе.

Уколико није назначено да се неко одређено спортско правило односи само на мушку или само на женску конкуренцију, сва правила се једнако односе и на мушке и на женске дисциплине.

Члан 41.

Саставни део овог Правилника је Календар такмичења.

Члан 42.

Ступањем на снагу овог Правилника престаје да важи претходни Правилник о такмичењима и календару такмичења ШСС.

Члан 43.

Овај Правилник ступа на снагу осам дана од дана објављивања се на огласној табли у седишту ШСС.

Шаховски савез Србије
Председник

Драган Лазић